

Fenerden Taşınan Işık • İrem Uşar

Resimleyen: **Huban Korman** • İlk Kitaplar • Öykü • 92 sayfa • Önerilen sınıflar: 2, 3

BİLİM ve TEKNOLOJİ • DOĞA ve EVREN • ÇOCUK DÜNYASI

deniz feneri • teknoloji • aile • taşınma • değişim • kırsal yaşam • hayvanlar • komşuluk • mitoloji • deniz • efsaneler

Farklı yaştan okurlarına etkileyici kitaplar sunan ödüllü yazar İrem Uşar, gerçek bir deniz fenerinin öyküsünü küçükler için anlatıyor. Assos yakınlarındaki Sivrice Deniz Feneri için özel olarak projelendirilen kitap, en yakın arkadaşları hayvanlar olan, doğayla iç içe yaşayan küçük bir çocuğun hayatına tanıklık ediyor. Kültürel mirasın en sempatik sembollerinden olan deniz fenerleri, teknolojik gelişmelerin değiştirdiği günümüzde yitirilen değerlerin simgesi olarak, öykünün merkezine oturuyor. Bir çocuğun deniz fenerinin ışığıyla kurduğu duygusal ilişkiyi, masalsı bir anlatımla işleyen öykü, usta sanatçı Huban Korman'ın desenleriyle canlanıyor.

Ailesiyle birlikte, kayalıklardaki deniz fenerinde yaşayan yaramaz oğlanın en iyi oyun arkadaşları, köstebeği Arpacık'la yılanı Zilli'yd. Babası, aile geleneğini sürdürüyor, gemilere yol göstermek için, her gece aynı saatte fenerin ışığını yakıyordu. Fenerin ışığı, yaramaz oğlanın en sevdiği şeydi. Ama bir gün postacı kapıya öyle bir zarf getirdi ki, ailenin dünyası allak bullak oldu. Yaramaz oğlan, fenerin ışığına ne diyeceğini şaşırıldı!..

TARTIŞMA KONULARI...

1. Yaralı, bereli, yaramaz oğlanın babası deniz fenerinde ne yapıyor? Evlerine neden yabancılar geliyor? Yabancılar geldiklerinde aile bireyleri nasıl davranıyor? "Keşke şöyle yapsaydılar," diyeceğiniz önerileriniz var mı?
2. Oğlanın oyun arkadaşı Arpacık kim? Adı neden Arpacık? Kitapta oğlan için, "Sallanırken içini hızla kanat çırpan kuşlar dolduruyordu," denilmiş. Salıncakta sallanırken siz neler hissedersiniz?
3. Köstebek Arpacık, arkadaşı olduğu halde oğlanı neden ısırdı dersiniz?
4. Poseidon kim? Kafası bozuk olunca ne yapıyor? Babası oğlana Poseidon'u nasıl anlatıyor?
5. Fırtınalı günde gelen sarı yağmurluklu adamın getirdiği kâğıtta ne yazıyor? Fenerin otomatik bir makineyle yenilenmesi ne demek? Bu durum fenerin çalıştırılmasında nasıl bir değişim yaratacak?
6. Mecbure Nine kim? Oğlan onun içinde neden gizli bir Herkül bulunduğunu düşünüyor? Herkül kim?
7. Oğlanla ailesi fenerden ayrılırken kendilerini nasıl hissediyor? Siz hiç doğup büyüdüğünüz ya da uzun süre yaşadığınız bir evden ayrılmak zorunda kaldınız mı? Böyle bir durumda kalsanız siz neler hissederdiniz?
8. Fenerden üzüntü içinde ayrılan oğlanla ailesini nasıl bir sürpriz bekliyordu? O kadar insan neden babaannenin evinde toplanmıştı?
9. Oğlan, babaannenin kır evinde ne tür eğlenceler buldu? Fener'i, Arpacık'ı, Zilli'yi unutmak için nelerle oynadı?
10. Fenerin yeni makinesi bozulunca nasıl bir tehlike oluştu? Gemilerin imdadına ne yetişti?
11. Oğlanın dostu ışık, onu sevindirmek için neler yaptı? Sizce hikâyede anlatıldığı gibi geceleynin gökkuşağını seyretmek nasıl bir duygu olmalı? Gökkuşağında hangi renkler var?
12. Karşı ülkedeki kız teleskopunu karşı kıyıya çevirse, teleskopu olan başka bir çocukla göz göze gelebilir mi? O karşı ülkedeki kız, bizim ülkemizdeki bir çocukla arkadaş olabilir mi?

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Araştırma:** Deniz fenerlerini araştırın. Nerelerde inşa edilmiş, ne işe yarıyorlar, neyle çalışıyorlar, en ünlü deniz fenerleri hangileri? Soruların cevaplarını bulun ve sınıfça paylaşın.
- **Okuma:** Köstebek nasıl bir hayvandır? Onunla ilgili bilgileri ve resimleri kitaplardan ya da internetten bulun ve sınıfça paylaşın. Nerelerde yaşar, neyle beslenir, boyutu, rengi, tüyleri, insana zarar verip vermediği, türleri, hangi ülkelerde ve iklimlerde bulunduğu... Bu soruların cevaplarını bulup sınıfta okuyarak köstebeği yakından tanıyın.
- **Oyun:** Her öğrenci, doğayla iç içe bir yaşam sürse en yakın arkadaşı hangi hayvanlar olabilirdi, düşünsün. Sırayla seçtikleri hayvanları adını vermeden sadece taklidini yaparak sınıfla paylaşın ve arkadaşlarının seçtiği hayvanı bulmasını sağlasın. Her farklı hayvan türü tahtaya yazılsın ve böylelikle “sınıfın en sevdiği hayvanlar listesi” ortaya çıksın.
- **Maket:** Öğrenciler 3 ya da 4 kişilik gruplar halinde çalışarak deniz feneri maketleri yapsınlar. Yaratıcılıklarına göre renkli kâğıtlar, karton, şeffaf kâğıtlar, yıldız, boya gibi çok çeşitli malzemeler kullanabilirler. Maketler, sınıf dışında oluşturulacak “Fenerden Taşınan Işık” standında diğer şubelerdeki öğrenciler için sergilensin.
- **Resimleme:** Öğrenciler, oğlanın salıncakta uçarak sallanması, Zilli ve Arpacık ile oynama, Mecbure Nine’nin traktör sürmesi, yabancıların feneri ziyareti, Poseidon’un fırtınası, babaannenin bahçesinde komşularla sohbet, fenerin sönmesi ya da yeniden ışığa kavuşması, karşı kıyıda ki teleskoplu kız gibi hikâyenin çeşitli olaylarını ve anlarını resimleyerek bir sergi oluştursunlar.
- **Canlandırma:** Uygun bir müzik eşliğinde isteyen öğrencilerle fenerin çevresinde olan biteni anlatan simgesel bir dans gösterisi hazırlayın. Gösteride olayları birkaç anlatıcı sunarken, feneri, ışığını, dalgaları, kırları, rüzgârı ve turuncu balığı gönüllü dansçılar canlandırın.
- **Yazma:** Öğrenciler verilen iki konudan birini seçsin ve görüşlerini örneklerle anlatan kısa birer yazı yazsın: 1. Kırsalda yaşamak çok zevkli, eğlenceli, sağlıklıdır. 2. Kentte yaşamak daha zevkli ve eğlencelidir. Her öğrenci yazısını kendi okusun. Bakalım, hangi görüş ağırlık kazanacak?